

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОЄКТНОГО ФІНАНСУВАННЯ

Антон Валерійович Шуригін

Університет економіки та права,

м. Київ, Україна

магістрант кафедри економіки та фінансів

Проектне фінансування — фінансування інвестиційних проєктів, у якому джерелом обслуговування боргових зобов'язань є грошові потоки, генеровані проєктом. Специфіка цього виду інвестування у тому, що оцінка витрат і доходів здійснюється з урахуванням розподілу ризику між учасниками проєкту. Проектне фінансування - це метод залучення довгострокового позикового фінансування для великих проєктів, за допомогою фінансового інжинірингу, заснований на позиці під грошові потоки, створювані тільки самим проєктом, і є складним організаційним та фінансовим заходом щодо фінансування та контролю виконання проєкту його учасниками

Структури проєктного фінансування можуть відрізнятися залежно від специфіки фінансування проєкту, особливостей призначення проєкту, а також від виду договору (контракту), що є основою фінансування. Але існують загальні принципи, що лежать в основі методу проєктного фінансування:

- Проектне фінансування використовується для фінансування щодо «відокремленого» проєкту (з юридичного та економічного боку) через юридичну особу, що спеціалізується на реалізації цього проєкту (часто для отримання та використання проєктного фінансування створюють окрему, так звану проєктну компанію);

- Як правило, частіше проєктне фінансування застосовується для нового проєкту, ніж для вже створеного бізнесу (зазвичай використовують при реструктуризації заборгованості);

- Джерело повернення вкладених коштів - прибуток від реалізації інвестиційного проєкту (відокремлений від фінансових результатів діяльності ініціаторів проєкту).

- Частка залученого капіталу загальному обсязі фінансування проєкту становить 70-80 % (великий фінансовий важіль);

- Для позикового капіталу проєктного фінансування інвестори не надають забезпечення чи гарантії, або забезпечення чи гарантії не повністю покривають фінансові ризики щодо проєкту;

- Позикодавці, при виплаті відсотків і боргів, розраховують в основному на надходження коштів від реалізації проекту (майбутній прибуток), а не на вартість активів та фінансові показники компанії. [1]

Основними гарантіями для позикодавців є контракти компанії, ліцензії та виключні права використання та розробки цінних активів, або технології та виробництво конкурентоспроможної продукції. Проект має обмежений термін життя - термін дії контракту або ліцензії на види робіт або розробку активів, термін введення в експлуатацію об'єктів чи споруд, початок серійного випуску продукції.

В процесі проектного фінансування розрізняють:

- фінансування з повним регресом на позичальника: застосовується, як правило, за фінансування невеликих, малорентабельних проектів. У цьому випадку позичальник приймає на себе всі ризики, пов'язані з реалізацією проекту;

- фінансування без регресу на позичальника: передбачає, що всі ризики, пов'язані з проектом, бере він кредитор. Дані проекти найбільш прибуткові та привабливі для інвестицій, що дають в результаті реалізації проекту конкурентоспроможну продукцію;

- фінансування з обмеженим регресом на позичальника. найпоширеніша форма фінансування. Всі учасники розподіляють ризики, що генеруються проектом, отже, кожен зацікавлений у позитивних результатах реалізації проекту на всіх стадіях його реалізації [2]

Для організації проектного фінансування інвесторам та кредиторам необхідно створювати команду фахівців з опрацювання даного проекту, яка володіє всіма необхідними знаннями в областях: інжиніринг; експлуатація; правові питання щодо процедур придбання, отримання дозволів; розробки проектних контрактів; оформлення документів, необхідних для кредитування, тощо; бухоблік та оподаткування; фінансове моделювання; фінансове структурування

У зв'язку з тим, що процес розробки всіх проектів може займати від кількох місяців до кількох років, інвесторам не варто недооцінювати масштаби витрат. Серйозні витрати неминучі, оскільки персонал, найнятий інвесторами для розробки проекту, працює над ним протягом тривалого часу, можливо, проводячи багато часу в поїздках або створивши місцевий офіс. З іншого боку необхідно враховувати витрати, пов'язані із залученням зовнішніх консультантів. Витрати розробку можуть досягати 2,5-5 % вартості проекту, і

завжди існує ризик, що проект виявиться неефективним і всі витрати доведеться списати. Отже, система регулювання витрат грає істотну роль.

«Хвилі» проектного фінансування:

1. Проектне фінансування спочатку почали застосовувати при фінансуванні проектів, пов'язаних з видобуванням природних багатств (нафти, газу, природних копалин).
2. В 80-і роки банки, які спеціалізувалися на проектному фінансуванні почали впроваджуватись у сектор телекомунікацій, гірничодобувної промисловості, туристичний бізнес.
3. Після прийняття закону про регулювання діяльності приватних інфраструктурних організацій в США почало розвиватися фінансування незалежних енергетичних проектів (IPP-проекти).
4. З початку 90-х років в Великобританії в зв'язку з прийняттям закону про приватне фінансування (Private Finance Initiative, PFI) розвивалось фінансування суспільної інфраструктури (дороги, транспорт, громадські будівлі і т.п.)
5. В кінці 90-х на основі принципів проектного фінансування отримало свій розвиток фінансування світового розповсюдження мереж мобільного телефонного зв'язку.

Ефективність організації проектного фінансування у повній мірі залежить від наявності розвиненого ринку фінансових послуг в країні, до якого належать професійні послуги на ринках банківських, страхових, пенсійних, інвестиційних послуг, а також операцій з цінними паперами та інших видах ринків, що забезпечують обіг фінансових активів [3].

Цитування

1. Йескомб Є. Р. Принципи проектного фінансування Principles of Project Finance: Альпіна Паблішер, 2015. 408с.
2. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Фінанси: Підручник. К.: Видавництво Ліра: К, 2019. 600 с.
3. Проектне фінансування: курс лекцій для здобувачів вищої освіти _____ ступеня _____ «Магістр»
https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3605/1/Proektne_fina nsuvannia.pdf